

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat și avocatul acestuia, Mazniuc Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, în cauza penală în privința lui:

Ceaglei Egor xxx, născut la xx.xx.xxxx,
originar și domiciliat în xxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.06.2016 - 19.12.2016;

Instanța de apel: 19.01.2017 - 21.03.2017;

Instanța de recurs: 07.06.2017- 28.06.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 19 decembrie 2016, s-a încetat procesul penal în cauza privind învinuirea lui Ceaglei Egor de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Ceaglei Egor a fost liberat de răspundere penală și tras la răspundere contravențională, conform art. 55 Cod penal, fiindu-i aplicată sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 150 (o sută cincizeci) unități convenționale.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a stabilit că Ceaglei Egor, la 30 martie 2016, în jurul orelor 16:30, aflându-se în loc public, pe strada Alexei Sciusev intersecție cu str. Serghei Lazo, mun. Chișinău, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, aflându-se la volanul automobilului de model „Toyota” aparținând Școlii Auto „Andrieș” din mun. Chișinău, a numit cu cuvinte necenzurate pe Igor Barba, proprietarul automobilului de model xxx, iar după ce a coborât din automobilul său, i-a aplicat o lovitură în regiunea feței, stropindu-l cu spray lacrimogen în față, cauzând astfel părții vătămate Barba Igor excoriație la nivelul feței, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 314/D din 22.04.2016, se califică ca vătămare neînsemnată.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în drept în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative - *huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc prin obrăznicie deosebită.*

Prin încheierea protocolară din 25.08.2016, s-a admis cererea inculpatului privind judecarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza urmăririi penale. Ținând cont de faptul că fiind audiat, Ceaglei Egor a recunoscut parțial învinuirea, prin încheierea judecătoreii Buiucani, mun. Chișinău din 25.08.2016 s-a dispus reluarea judecării cauzei penale și examinarea acesteia în procedură generală.

3. Împotriva sentinței a depus apel procurorul care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ceaglei Egor să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal cu numirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 u.c.

În motivarea apelului a indicat că instanța de fond neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal, fără a lua în considerație scopul pedepsei penale și persoana inculpatului, astfel nu s-a ținut cont de faptul că pe parcursul urmăririi penale, Ceaglei Egor contrar citațiilor înmânate personal lui și bunicii sale, s-a eschivat a se prezenta de mai multe ori la organul de urmărire penală, a refuzat a face declarații și a se prezenta pentru a face cunoștință cu materialele cauzei penale, fapt ce a impus dispunerea aducerii silite a lui pentru desfășurarea acțiunilor procesuale cu participarea sa, terminarea urmăririi penale și expedierea cauzei în instanța de judecată.

Refuzul acestuia de a se prezenta la organul de urmărire penală, în repetate rânduri, urma a fi interpretat de către instanță ca o încercare de a tergiversa desfășurarea urmăririi penale, comportament care nu-l caracterizează pozitiv și nu susține ideea conștientizării pericolului social al faptei săvârșite.

Instanța eronat a ajuns la concluzia că inculpatul sincer s-a căit de cele comise, or analizând materialele cauzei penale și declarațiile inculpatului, se conchide că, căința acestuia este legată doar de incomoditățile de ordin personal, care i-au fost create inițial de statutul de învinuit, ulterior de inculpat. Astfel, acesta de mai multe ori pe parcursul urmăririi penale și-a schimbat poziția, a recunoscut faptele parțial când a fost audiat în calitate de bănuit, a refuzat a face declarații și nu și-a recunoscut vina fiind audiat în calitate de învinuit, a depus cerere de examinare a cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, ulterior nerecunoscând în totalitate faptele conform rechizitoriului, fapt ce a dus la necesitatea reluării cercetării judecătorești și examinarea cauzei penale în procedură generală.

Instanța a reținut în mod greșit ca temeiuri pentru aplicarea art. 55 Cod penal recunoașterea parțială a vinovăției precum și faptul că corectarea acestuia va fi posibilă fără a fi supus răspunderii penale, nefiind clare temeiurile care au dus la concluzia că corectarea lui Ceaglei Egor este posibilă fără aplicarea legii penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, s-a admis apelul declarat de procuror cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ceaglei Egor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale.

4.1. În susținerea soluției sale instanța de apel a menționat că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal.

În ședința instanței de fond, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul a declarat personal, prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, solicitând astfel ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Astfel, prin încheierea protocolară din 25 august 2016, s-a admis cererea inculpatului privind judecarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza urmăririi penale.

Ulterior, în cadrul audierii sale, la expunerea faptelor Ceaglei Egor a relatat că recunoaște doar o parte din învinuire și contrar circumstanțelor elucidate în rechizitoriu, în special, inculpatul a indicat că nu și-a exprimat o vădită lipsă de respect față de societate și că lovitura a aplicat-o față de Barba Igor doar ca replică după ce inițial fusese lovit de acesta, în același mod acționând și cu cuvinte necenzurate inclusiv cu alte acțiuni, pe când însă în rechizitoriu se evidențiază total alte împrejurări.

Ținând cont de aceste împrejurări, prin încheierea din 25 august 2016, s-a dispus reluarea judecării cauzei și examinarea cauzei în procedură generală.

Necâtând la faptul că inculpatul a recunoscut parțial vina în cele incriminate, Colegiul a considerat că vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate este dovedită prin declarațiile părții vătămate Barba Igor, martorilor Hotineanu Alina, Terehovschi Sergiu, Blaga Petru, Buzdugan Veaceslav, precum și prin probele scrise administrate și cercetate de către instanța de fond, suplimentar verificate de instanța de apel, inclusiv:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 01 aprilie 2016 și tabelul foto, în cadrul căreia s-au depistat pe automobilul de model xxx, cu n/1 XXX xxx, deteriorări la nivelul oglinzii retrovizoare, precum și la nivelul ușii din spate, partea dreaptă (f.d. 24-25);

- raportul de constatare medico-legală nr. 1449 din 04 aprilie 2016, precum și importul de expertiză medico-legală nr. 1014/D din 27 aprilie 2016, conform cărora lui Barba Igor i s-a cauzat excoriație la nivelul feței, care se califică ca vătămare neînsemnată (f.d. 28, 58).

Analizând temeiul invocat de către partea acuzării precum că instanța de fond în mod neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul a constatat că sunt temeiuri de implicare a instanței de apel în sentința instanței

de fond în vederea casării acesteia sub aspectul aplicării art. 55 Cod penal față de inculpat.

Instanța de apel a menționat că la liberarea lui Ceaglei Egor de răspundere penală pentru infracțiunea comisă și tragerea acestuia la răspundere contravențională, instanța de fond a reieșit din gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, infracțiunea comisă fiind una mai puțin gravă, din circumstanțele atenuante - săvârșirea pentru prima dată de către inculpat a unei infracțiuni mai puțin grave, recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, recunoașterea parțială a săvârșirii faptelor indicate în rechizitoriu, caracteristica pozitivă a inculpatului și căința sinceră a acestuia. Însă, analizând circumstanțele cauzei, Colegiul a considerat ca nejustificate argumentele invocate de instanță în motivarea soluției sale, această concluzie fiind una eronată.

Ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, Colegiul a notat că scopul prestabilit al legii penale privind reeducarea inculpatului nu va fi atins prin liberarea acestuia de răspundere penală, or, comportamentul inculpatului înainte, în timpul și după comiterea infracțiunii nu convinge instanța de apel că acesta a conștientizat pericolul real al acțiunilor comise.

Totodată, Colegiul a considerat ca fiind întemeiat argumentul procurorului că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că pe parcursul urmăririi penale, inculpatul s-a eschivat a se prezenta de mai multe ori la organul de urmărire penală. De asemenea, instanța eronat a ajuns la concluzia că inculpatul sincer s-a căit de cele comise, or, pe parcursul instrumentării cauzei, acesta și-a schimbat de mai multe ori declarațiile, în calitate de bănuit recunoscând faptele parțial, în calitate de învinuit refuzând a face declarații, nerecunoscând vina, în prima instanță a depus cerere de examinare a cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, ulterior nerecunoscând în totalitate faptele conform rechizitoriului, fapt ce a dus la necesitatea reluării cercetării judecătorești și examinarea cauzei penale în procedură generală.

Prin urmare, instanța de fond nu a ținut cont că una din condițiile fundamentale ale prevederilor art. 55 Cod penal este recunoașterea vinovăției, însă la caz, în instanța de fond inculpatul a recunoscut vinovăția doar parțial, ceea ce apriori îl exclude din incidența aplicabilității prevederilor art. 55 Cod penal.

Instanța de apel la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, se caracterizează pozitiv la locul de trai.

Drept circumstanță atenuantă s-a stabilit săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, circumstanțe agravante nefiind stabilite.

Așa dar, Colegiul a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă fără izolarea de societate, fiindu-i acordată șansa de a demonstra că cele întâmplate constituie un incident în viața lui, urmând a-i fi stabilită pedeapsă sub formă de amendă penală.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar declară inculpatul și avocatul acestuia, Mazniuc Victor, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu emiterea unei hotărâri prin care să fie menținută sentința instanței de fond.

În susținerea cerințelor, recurenții indică că aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 55 Cod penal, este rațională și echitabilă în raport cu împrejurările cauzei, persoana și conduita acestuia în procesul penal, va atinge restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și va preveni săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia cât și a altor persoane, sentința instanței de fond fiind conformă cadrului legal și practicii judiciare.

5.1. Pe marginea recursului declarat procurorul depune referință în care indică că instanța de apel, casând sentința și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale stabilite, a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, astfel că lipsesc temeiuri de casare a hotărârii contestate iar recursul este inadmisibil vădit neîntemeiat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal reține că recursul depus are ca temei pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale* însă Colegiul consideră că acest temei pentru recurs

semnalat de recurenți nu este incident în prezenta cauză, instanța de apel motivându-și just soluția adoptată.

Colegiul indică că așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că, la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul încriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală să fie luate în considerație după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

În speță, la aplicarea pedepsei inculpatului instanța de apel a luat în considerare prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

Colegiul evidențiază că instanța de apel stabilind pedeapsa inculpatului, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care este una mai puțin gravă, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție, de personalitatea inculpatului care anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, se caracterizează pozitiv la locul de trai. Astfel, instanța de apel corect a considerat că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că pe parcursul urmăririi penale, inculpatul s-a eschivat a se prezenta de mai multe ori la organul de urmărire penală. De asemenea, eronat s-a ajuns la concluzia că Ceaglei Egor sincer s-a căit de cele comise, or, pe parcursul urmăririi penale acesta și-a schimbat de mai multe ori declarațiile, în calitate de bănuit recunoscând faptele parțial iar în calitate de învinuit refuzând a face declarații, totodată nerecunoscând vina. În cadrul examinării cauzei în instanța de fond a depus cerere de examinare a cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, ulterior nerecunoscând în totalitate faptele conform rechizitoriului, fapt ce a dus la necesitatea reluării cercetării judecătorești și examinarea cauzei în procedură generală.

Prin urmare, s-a constatat că inculpatul a recunoscut doar parțial vina în cele incriminate, în asemenea situație fiind imposibilă aplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 55 Cod penal, or posibilitatea corectării persoanei fără a fi condamnată penal este condiționată de atitudinea vinovatului, din care rezultă regretul că a comis fapta, atitudine care poate să se manifeste prin căință sinceră, depunere de eforturi

pentru a înlătura rezultatul infracțiunii, reparare a pagubei cauzate, colaborare cu organele de drept prin recunoașterea faptei și contribuirea la descoperirea infracțiunii și a altor participanți la infracțiune.

Din aceste considerente se conchide că, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală la care se face trimitere și prin urmare nu persistă temeiuri de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în limitele legii, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpat și avocatul acestuia, Mazniuc Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, în cauza penală în privința lui *Ceaglei Egor*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată integral.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun